

Co se může člověk naučit od sociálních zvířat
Experiment prokázal, že navzdory dostatečnému prostoru a zdrojům, v případě, že jsou všechny sociální role ve společnosti obsazeny, je pro jednotlivce zápas o ně až tak namáhavý, že má za následek celkové zhroucení sociálního chování a zánik populace. Calhoun viděl osud populace myší jako metaforu pro osud člověka. Tuto sociální poruchu charakterizoval jako „druhou smrt“. Chování zkázy přinesla do Společenství myší limitace prostoru a sociálních rolí. Kolonie myší měly rozdělené úkoly a tím, že mladé vyhostili z jejich společnosti, tito se neměli od koho naučit sociálnímu chování. Byli pro komunitu nepotřební. Jejich frustrace vedla k sociálně nevhodnému chování. Nemohli tedy předat žádné vzorce sociálního chování ani svým mladým. Takto bylo do společnosti napevno zakódované patologické chování, které vedlo ke zkáze celé populace. Kondenzování lidstva na malém prostranství už dnes vykazuje podobnost s populací myší v experimentu. A příklady najdeme i v minulosti. Sociálně patologické jevy současnosti Uvědomíme-li si paralelu, zjistíme, že my stejně jako pokusné myši jsme uvězněni na omezeném prostoru. Tento prostor nám poskytuje dostatek zdrojů. Vědecko-technická revoluce dovolila početné populaci se k těmto zdrojům dostat. V roce 1800 žila na naší planetě 1 miliarda lidí. V roce 2011 nás bylo už 7 miliard. Nacházíme se tedy v období populační exploze. Tato byla u myší ukončena těsně před dosažením absolutní kapacity prostoru. Optimální hustota zalidnění Země byla vyčíslena na 9 miliard lidí. Člověk s tímto číslem by se měl narodit ještě před rokem 2050. Dobře však víme, že v prostorách hustého zalidnění a bohatství zdrojů se společnost již posunula do další fáze. Do fáze rovnováhy. Index porodnosti byl v sedmdesátých letech 2,1. To značí, že z jednoho páru se narodily průměrně dvě děti. Dnes je index porodnosti 1,2. Růst se zastavil. Stejně jsou pozorovatelné i podobnosti sociálního chování v těchto zalidněných populacích. Zajímavým příkladem je Japonsko Příkladem omezeného prostoru při relativně neomezených zdrojích je Japonsko. Podle údajů o světovém obyvatelstvu, které zveřejnil Populační referenční úřad USA, zaznamenává Japonsko největší pokles v počtu obyvatel ze všech zemí světa. V roce 2012 bylo Japonců přibližně 130 milionů. Při přetrvávajících trendech a porodnosti se odhaduje, že do roku 2050 klesne populace pod číslo 95 milionů. Porodnost v Japonsku, která dosahuje 1,1 dítěte na ženu, nikdy nebyla nižší. A snižuje se každým rokem. Japonsko má už nyní nejstarší obyvatelstvo na světě. Zdá se, že neexistuje způsob, jak se vyhnout hrozcící democidě. Sociálně patologické jevy zmiňované v experimentech Calhouna jsou tu nejen zjevné, ale jsou i celospolečenským problémem. Odhadem až milion mladých mužů je natolik sociálně plachých a neschopných sociální interakce, že vycházejí ven výhradně v noci, když všichni ostatní spí. Jdou si do města obstarat jídlo. Říkají jim Hikikomori. Jsou to sociální autisté. Celá generace mladých lidí se narodila do prostoru, kde byly všechny sociální role již definovány. Vytvořit si svůj prostor je pro ně příliš stresující a zátěžové. Žijí tedy zavření ve svých domácnostech bez kontaktu s ostatním světem. Vláda je z tohoto jevu zaskočená a marně hledá jeho příčiny a řešení. Přičemž vysvětlením by mohlo být chování zkázy – behavioral sink. Stejně je přítomen problém nezájmu početné skupiny mužů o opačné pohlaví. Ve vztahu, v sexualitě, případně v partnerském soužití

nevidí žádný požitok a úmyslně se mu vyhýbají. Nejen v Japonsku, ale také v mnoha jiných přelidněných a bohatých územích vládne výskyt těchto jevů. Například i the beautiful ones – krasavci a krasavice, kteří povýšili své tělo, dobré jídlo, krásu a mládí na metu svého života. Všechny sociální role v jejich společenství již byly obsazeny a aby získali pocit užitečnosti a uznání, museli by vynaložit na to nesmírnou námahu. Proto si čistí své kožíšky, zabývají se dobrou stravou a pitím a tím, aby vypadali půvabně. Nevědí jak a proč by se měli zapojovat do zhodnocování společnosti. Stejně jako poslední tisícovka myši – poslední generace, neumí nic aktivně udělat pro svůj život, neumí být pro sebe ani pro společnost užiteční. Nejdůležitější bylo, starat se o sebe. Japonka s dcerou

Naše zdroje a možnosti Přelidnění na malém území tedy způsobuje identické projevy jako u sociálních zvířat, tak i u lidí. Naše křivka zániku již v této chvíli lze směřuje dolů. Lidé jsou však, na rozdíl od myši, myslícími tvory a bolestivě pociťují tuto sociální odtrženost, proto začali vytvářet paralelní struktury. Začali si budovat společnosti virtuální. K tomu jim za poslední léta výrazně pomohl rozmach informačních technologií. Lidé se setkávají a komunikují na sociálních sítích, pomocí blogů, videí ... Svou identitu a místo si mají možnost vydobýt ještě v tomto prostoru. Stále je to však pouze paralelní svět, protože v tom reálném se chovají ke svému omezenému prostoru jako domorodci na Velikonočních ostrovech. K příznakům stresu se přidává odcizení, nepřátelství, asexualita nebo sexuální úchylinky, neschopnost rodičovství, agrese vůči dětem a násilí pro násilí. Faktor omezenosti našich zdrojů přitom nevnímáme nebo si ho nepřipouštíme. Přehušťená populace má podle výzkumů ve svém programu tak či onak zakódováno vyhynutí. A co by mohlo k všeobecné agresivitě přispět více, než nedostatek zdrojů? Představte si například ten den, kdy lidstvo vyčerpá poslední kapku ropy. To by mohlo nastat cca za 40 let. O poslední zásoby se strhne nelítostný boj. Přitom vědci již od osmdesátých let upozorňují na fakt, že zavádění alternativních a obnovitelných zdrojů by mělo být pro lidstvo úkolem číslo jedna, pokud si chce zachovat komfort svého dosavadního života. My však nepochybně vyčerpáme i tu poslední kapku ropy stejně, jak si domorodci na ostrovech vyplenili sebe svůj poslední strom. I toto je projevem nestarostlivosti o naše děti. Neboť to budou ony, co tu zůstanou. Nepřemýšlíme ani nad svou budoucností, natož nad budoucností dalších generací. Komfort bytí se stal našim mentálním vězením. Je příliš těžké z něj vystoupit, neboť jednotlivci i světoví politici touží po kontinuálním růstu. A ten zde bude pouze tak dlouho, dokud nás nezastaví nedostatek zdrojů nebo celkové zhroucení sociálního systému. Ten bude složen z jedinců, kteří díky blahobytu nebudou umět ani chtít nic pro záchranu lidstva udělat. Důležité pro ně bude přežití jich samých. Naděje Calhoun opakovaně dokázal, že celé populace myši, které neohrožovalo nic, o nic nebojovaly a o nic se nemusely snažit, zdegenerovaly natolik, že to vedlo k jejich vyhynutí. Bez boje o přežití, bez vzájemné pomoci v nouzi a bez utrpení byl život povrchní a zbytečný. Tento boj totiž spojoval celé společenství. S živočišnou říší máme společné mnohé. Říkáme si ale – páni tvorstva, proto bychom měli být schopni se svým osudem aktivně zacházet. Když, Calhoun zjistil, kdy to se společností dopadne špatně, začal pátrat po tom, co udělat, aby to dopadlo dobře. A zjistil. Přinutil myši k

zájmu o jiné. Přiměl je k interakcím a vzájemné pomoci. Pokud se chtěla myš napít, potřebovala k tomu jinou, aby jí na malou chvíli stlačila drobnou páčku. Pokud ta na páčce stála, voda tekla a myška se mohla napít. Pak se mohly vystřídat. Nucenou spoluprací jim zpestřil život natolik, že myši neunikaly ze společnosti, více si všímali jedna druhé, pěstovaly si sociální chování, každá z nich měla důležitou roli. Armagedon se nekonal. Populace si udržovala svůj počet a do chodu společnosti byli zapojeni všichni. Vědci to nazvali – „revoluce soucitu“.

Zdroj: internet